PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH
Jan Nowak

Warszawa, 9 kwietnia 2020 r.

DS.023.4.2020.AZ

Pan
prof. dr hab. Marek Zirk-Sadowski
Prezes
Naczelnego Sądu Administracyjnego
ul. Boduena 3/5
00-011 Warszawa

Szanowny Panie Prezesie,

w związku z pismem Pana Prezesa z dnia 12 marca 2020 r. (znak: WIS.070.1.2020) w sprawie dotyczącej składania przez sędziów oświadczeń o członkostwie w zrzeszeniu, w tym w stowarzyszeniu, o których mowa w art. 88a § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 365), i ich upubliczniania, wobec Pana wątpliwości dotyczących niezgodności tego przepisu z Konstytucją RP, wskazać należy, iż Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych w ramach kompetencji przyznanych mu art. 57 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U.UE.L.2016.119.1 i Dz.U.UE.L.2018.127.2), zwanego dalej RODO, nie jest organem właściwym do rozstrzygnięcia tej kwestii. Wskazania bowiem wymaga, iż zgodnie z art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393) to Trybunał orzeka w sprawach zgodności ustaw i umów międzynarodowych z Konstytucją. Zatem Trybunał Konstytucyjny jest organem właściwym do orzekania w przedmiocie wniosku w sprawie zgodności ustaw i umów międzynarodowych z Konstytucją oraz zgodności przepisów prawa, wydawanych przez centralne organy państwowe, z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi i ustawami (art. 188 pkt 1 i 3 Konstytucji RP). Jeżeli zatem w ocenie Pana Prezesa, w przedstawionej sprawie taka niezgodność zachodzi, zauważyć należy, iż stosownie do art. 191 ust. 1 pkt 1 Konstytucji RP,

Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego jest podmiotem legitymowanym do wystąpienia z ww. wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego. Natomiast Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, w przeciwieństwie do Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, takich kompetencji nie posiada.

Odnosząc się z kolei do twierdzeń Pana Prezesa dotyczących możliwości naruszenia art. 5 ust. 1 lit. a) i c) oraz art. 6 ust. 1 lit. c) i e) w zw. z art. 6 ust. 3 RODO w niniejszej sprawie, wskazać należy, iż obowiązek sformułowany w art. 88a § 1 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych pod adresem sędziów dotyczący złożenia przez ww. osoby oświadczeń o członkostwie w organizacjach w nich wymienionych (zrzeszenia, stowarzyszenia, organy fundacji nieprowadzących działalności gospodarczej, partie polityczne – przed powołaniem na stanowisko), wynika z powołanego przepisu w sposób jednoznaczny, podobnie jak termin jego wykonania oraz obowiązek upublicznienia ww. oświadczeń w Biuletynie Informacji Publicznej. Zatem przetwarzanie danych osobowych sędziów jest wynikiem wykonania przez ww. osoby obowiązku jednoznacznie wynikającego z przepisu prawa rangi ustawowej. Przetwarzanie to ma oparcie w art. 6 ust. 1 lit. c) RODO, stosownie do którego przetwarzanie danych osobowych jest zgodne z prawem wówczas, gdy jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze. Tym samym w przedstawionej przez Pana Prezesa sprawie, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych nie ma podstaw do stwierdzenia naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych.

Dodatkowo, w kwestii upublicznienia ww. oświadczeń w Biuletynie Informacji Publicznej i wątpliwości Pana Prezesa odnośnie publicznego ujawnienia ww. informacji o sędziach w zakresie ich światopoglądów społecznych czy politycznych, a także informacji o zainteresowaniach, interesach majątkowych i życiowych, które to informacje w ocenie Pana Prezesa nie są związane ze sprawowaniem urzędu sędziowskiego, warto zauważyć, iż w orzecznictwie sądów administracyjnych funkcjonuje pogląd, że informacje tego rodzaju, wskazujące na pewne zaangażowanie sędziów poza wymiarem sprawiedliwości w ścisłym tego słowa znaczeniu, mogą być potraktowane jako mające związek z pełnieniem funkcji sędziego. Wówczas prawo do prywatności sędziów, o którym mowa w art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1429) - a zatem kategoria obejmująca również ochronę danych osobowych -winno ustąpić prawu do ww. informacji (por. wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 24 stycznia 2020 r., sygn. akt II SA/Wa 1927/19 oraz sygn. akt II SA/Wa 2154/19 i cyt. w nich: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 29 sierpnia 2018 r., sygn. akt II SA/Wa 484/18 oraz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 28 czerwca 2019 r., sygn. akt I OSK 4282/18).

Z uwagi na powołane wyżej wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 24 stycznia 2020 r., Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych pozwala sobie zauważyć, iż ww. Sąd nie wykazał równie ogromnego jak Pan Prezes zaangażowania w kwestię ochrony

danych osobowych sędziów i zrozumienia zasad ochrony danych osobowych. Wskazać należy, iż przedmiotem ww. postępowań była kontrola wydanych przez organ nadzorczy w toku postępowania administracyjnego postanowień dotyczących ograniczenia przetwarzania danych osobowych. Sprawami będącymi przedmiotem rozstrzygnięcia tego Sądu Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych zajął się z uwagi na brak jednoznacznej regulacji prawnej dotyczącej udostępniania informacji publicznej zawierającej jednocześnie dane osobowe, koncentrując się na prawnej stronie problemu, pomijając jego aspekt polityczny. Tymczasem w ww. wyrokach Sąd uznał, że w sytuacji, gdy w sprawie dotyczącej udostępnienia informacji publicznej zawierającej dane osobowe zapadł prawomocny wyrok sądu administracyjnego, wyłączone są uprawnienia naprawcze Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, o których mowa w art. 58 ust. 2 RODO, pozbawiając tym samym organ nadzorczy przyznanych mu przepisami prawa Unii Europejskiej kompetencji, a osobę, której dane dotyczą, uprawnienia do skutecznego dochodzenia swych praw w wypadku uznania, iż takie przetwarzanie narusza przepisy o ochronie danych osobowych. Zwłaszcza w przypadku nieuwzględnienia przez administratora danych osobowych wniesionego przez taką osobę sprzeciwu z przyczyn związanych z jej szczególną sytuacją wobec przetwarzania jej danych osobowych opartego na art. 6 ust. 1 lit. e) RODO, nie mogłaby ona skutecznie wnieść skargi do organu nadzorczego, gdyż zdaniem Sądu jakakolwiek kontrola organu nadzorczego, w tym w trybie art. 58 ust. 2 lit. c) RODO, jest wyłączona. Dodać również trzeba, iż Sąd ten, wydając rozstrzygnięcie co do zastosowanego przez organ nadzorczy środka zabezpieczającego wydawanego w kwestiach wpadkowych, w toku postępowania głównego prowadzonego przez ten organ, rozstrzygnął w postępowaniu incydentalnym kwestie dotyczące podstaw prawnych udostępnienia danych zawartych w wykazach sędziów dotyczących list poparcia kandydatów do Krajowej Rady Sądownictwa. Zatem wyrok Sądu wydany w kwestii wpadkowej wyprzedził niejako ewentualny późniejszy wyrok, który mógłby zostać wydany po rozpatrzeniu skargi na decyzję merytoryczną organu wydaną w sprawie i niejako prowadzi do obejścia procedury sądowoadministracyjnej. Wyrok rozstrzyga bowiem o istocie sprawy, co uczyniło dalsze prowadzenie postępowania przez organ niejako bezprzedmiotowym. Tymi wyrokami Sąd wyłączył kompetencje Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych do zajmowania się sprawą z zakresu prawa ochrony danych osobowych sędziów podczas, gdy takie uprawnienia mu przysługiwały ze względu na brak jednoznacznego przepisu prawa zezwalającego na przetwarzanie danych osobowych w rozpatrywanej sprawie. Natomiast w przedstawionej przez Pana Prezesa sprawie taki przepis istnieje, co – jak wyżej wskazano – oznacza, iż Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych w ramach posiadanych kompetencji nie znajduje podstaw do podejmowania w niej jakichkolwiek działań.

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych jest zaniepokojony niebezpiecznym kierunkiem w jakim zmierza dokonywana przez sądy administracyjne interpretacja przepisów

o ochronie danych osobowych oraz przepisów o dostępie do informacji publicznej w kontekście ujawniania danych osobowych, niezgodna z treścią i celem przepisów prawa Unii Europejskiej, jakie stanowią przepisy RODO. Dlatego też Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych złożył od tych wyroków skargi kasacyjne do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Niemniej jednak Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych wyraża zadowolenie z powodu dostrzeżenia przez Pana Prezesa wagi zasad ochrony danych osobowych i zaangażowania Pana Prezesa w problematykę ochrony danych osobowych sędziów, jednocześnie mając nadzieję, że z podobnym zainteresowaniem i zrozumieniem Naczelnego Sądu Administracyjnego spotka się argumentacja podniesiona przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych w skargach kasacyjnych od powołanych wyżej wyroków z dnia 24 stycznia 2020 r.

Z wyrazami szacunku,
Jan Nowak
Prezes
Urzędu Ochrony Danych Osobowych
/-podpis elektroniczny/